

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра міжнародної економіки та туризму

Дорофєєва Х.М., Чернега О.Б.

МІЖНАРОДНА ТУРИСТИЧНА ЛОГІСТИКА

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

**Кривий Ріг
2017**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра міжнародної економіки та туризму

Дорофєєва Х.М., Чернега О.Б.

МІЖНАРОДНА ТУРИСТИЧНА ЛОГІСТИКА

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

Затверджено на засіданні
кафедри міжнародної економіки та
туризму
Протокол № 1
від "29" серпня 2016 р.

Схвалено навчально-методичною радою
ДонНУЕТ
Протокол № 1
від "29" вересня 2016 р.

**Кривий Ріг
2016**

УДК 338.48 (100) (072)
ББК 65.433я73
L83

Рецензенти:

С.В. Маловичко - докт. екон. наук, доцент
Ю.Г. Бочарова - канд. екон. наук, доцент

Дорофєєва Х.М., Чернега О.Б.

L83 Міжнародна туристична логістика [Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. / Х.М. Дорофєєва, О.Б. Чернега ; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. міжнар. економіки та туризму. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2017. – 57 с.

Методичні рекомендації призначені для студентів всіх форм навчання і включають інформацію щодо змісту модулів та тем дисципліни, планів семінарських занять, завдань для самостійного вивчення та розподілу балів за видами робіт, що виконуються студентами протягом вивчення дисципліни. Методичні рекомендації містять перелік питань для підготовки до підсумкового контролю та перелік основної та додаткової літератури.

УДК 338.48 (100) (072)
ББК 65.433я73

© Дорофєєва Х.М., Чернега О.Б., 2017
© Донецький національний
університет економіки і торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського, 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	6
ЧАСТИНА 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	15
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи туристичної логістики	16
Змістовий модуль 2. Функціональні галузі міжнародної туристичної логістики	18
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	27
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи туристичної логістики	28
Змістовий модуль 2. Функціональні галузі міжнародної туристичної логістики	36

ВСТУП

В останні роки міжнародний туризм стає все більш розвинутим та популярним. У зв'язку з цим загострюється конкуренція в цій галузі економіки, що викликає необхідність управління туристичними потоками на міжнародному рівні, а також на рівні окремих держав і туристичних підприємств. Це потребує застосування у туризмі нових підходів та методів, які і надає система логістики.

Метою дисципліни “Міжнародна туристична логістика” є формування системного мислення та комплексу спеціальних знань з питань теоретичних та методологічних основ логістичної організації та управління в туризмі проблем готельного інформаційного фінансового та транспортного обслуговування зокрема в контексті розширення мережі міжнародних зв'язків України та інтеграції країни у світовий та європейський економічний простір.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути такі **компетенції**:

знання і розуміння:

основних визначень та термінів навчальної дисципліни;
об'єкта дослідження міжнародної туристичної логістики;
комплексної структури міжнародної туристичної логістики;
методики визначення логістичного потенціалу рекреаційно-туристичних ресурсів;

стратегії, планування та організаційні форми логістики тур фірми;
логістичної системи управління готелем;
логістичних інформаційних систем в туризмі, їх принципів побудови та можливості;

основ фінансової логістики в міжнародному туризмі туризмі;
особливостей транспортної логістики в міжнародному туризмі туризмі;

застосування знань і розуміння:

уміння охарактеризувати логістичні потоки, що обслуговуються у різних сферах туризму;

уміння застосовувати логістичний підхід в міжнародному туризмі;
уміння визначати логістичний потенціал рекреаційно-туристичних ресурсів;

уміння оцінювати рівень логістичного обслуговування у різних сферах туристичної галузі;

формування суджень:

здатність до аналізу та співставлення теоретичної інформації;
здатність до визначення та сприйняття сучасних напрямів у туристичному менеджменті;

здатність до моделювання фінансових потоків у туризмі;
здатність до формування та оцінювання інформаційних потоків у туризмі;
здатність до застосування статистичних та економіко-математичних методів аналізу туристичних потоків;

здатність до стратегічного бачення проблем та перспектив розвитку виїзного, в'їзного та внутрішнього туризму в Україні;

здатність до застосування логістики в сфері пасажирських перевезень;

здатність до проектування логістичних бізнес-процесів на туристичних підприємствах;

здатність до логістичної оптимізації діяльності готельних та ресторанних закладів.

ЧАСТИНА 1.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	Вибіркова
Семестр	2
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	30
Практичні/ семінарські, годин	15
Лабораторні, годин	
Самостійна робота, годин	105
Тижневих годин для денної форми навчання:	10
аудиторних	5
самостійної роботи студента	5
Вид контролю	залік

2. Ціль та завдання дисципліни

Мета - формування системного мислення та комплексу спеціальних знань з питань теоретичних та методологічних основ логістичної організації та управління в туризмі проблем готельного інформаційного фінансового та транспортного обслуговування зокрема в контексті розширення мережі міжнародних зв'язків України та інтеграції країни у світовий та європейський економічний простір.

Завдання: засвоєння студентами мети завдань та принципів міжнародної туристичної логістики її актуальності та функціональних областей придбання навичок щодо забезпечення логістики туру.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1: Концептуальні основи туристичної логістики					
Тема 1. Теоретичні засади логістики послуг.	14	3	1		10
Тема 2. Концептуальні основи міжнародної туристичної логістики.	14	3	1		10
Тема 3. Методологія та наукова база міжнародної туристичної логістики	14	3	1		10
Разом за змістовим модулем 1	42	9	3		30
Змістовий модуль 2: Функціональні галузі міжнародної туристичної логістики					
Тема 4. Логістика ресурсної бази туризму	16	3	2		11
Тема 5. Логістика турфірми	16	3	2		11
Тема 6. Логістика туру	16	3	2		11
Тема 7. Логістика готельних послуг	16	3	2		11
Тема 8. Інформаційні технології в міжнародній туристичній логістиці	14	3	1		10
Тема 9. Фінансові потоки в міжнародній туристичній логістиці	14	3	1		10
Тема 10. Транспортна логістика в міжнародному туризмі	16	3	2		11
Разом за змістовим модулем 1	108	21	12		75
Усього годин	150	30	15		105

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Години
1	Семінар – розгорнута бесіда Теоретичні засади логістики послуг.	1
2	Семінар запитань і відповідей Концептуальні основи міжнародної туристичної логістики.	1
3	Семінар запитань і відповідей Методологія та наукова база міжнародної туристичної логістики	1
4	Семінар з виконанням практичних задач Логістика ресурсної бази туризму	2
5	Семінар з виконанням практичних задач Логістика турфірми	2
6	Семінар з виконанням практичних задач Логістика туру	2
7	Семінар – розгорнута бесіда Логістика готельних послуг	2
8	Семінар – розгорнута бесіда Інформаційні технології в міжнародній туристичній логістиці	1
9	Семінар запитань і відповідей Фінансові потоки в міжнародній туристичній логістиці	1
10	Семінар запитань і відповідей Транспортна логістика в міжнародному туризмі	2

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури
2. Підготовка рефератів доповідей за обраною темою
3. Добір і обробка статистичної інформації підготовка аналітичних довідок
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Модуль 1			
Змістовий модуль 1: Концептуальні основи туристичної логістики			
Семінар – розгорнута бесіда Теоретичні засади логістики послуг.	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: логістика туризму як складова логістики послуг; сутність і склад туристичних та готельних послуг; зростання значення національного і міжнародного туристичного бізнесу. Джерела [1-4]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар запитань і відповідей Концептуальні основи міжнародної туристичної логістики.	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: тенденції, що обумовили розвиток міжнародної туристичної логістики; етапи розвитку міжнародної туристичної логістики; основні положення концепції міжнародної туристичної логістики. Джерела [2,4]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Семінар запитань і відповідей Методологія та наукова база міжнародної туристичної логістики	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: поняття та сутність міжнародних туристичних логістичних систем; методологія створення міжнародних туристичних логістичних систем. Джерело [1, 3, 4, 7]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Разом змістовий модуль 1	30		
Змістовий модуль 2: Функціональні галузі міжнародної туристичної логістики			
Семінар з виконанням практичних задач Логістика ресурсної бази туризму	11	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: значення ресурсної бази міжнародного туризму та її логістичної оцінки; методика визначення логістичного потенціалу рекреаційно-туристичних ресурсів. Джерело [1,8]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом розрахунку логістичного потенціалу морської пляжної зони.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань

Семинар з виконанням практичних задач Логістика турфірми	11	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: концепція логістики турфірми; стратегія, планування та організаційні форми міжнародної логістики турфірми; вертикальна та горизонтальна інтеграція в міжнародному туризмі. Джерело [5-7]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом вибору та аналізу міжнародного логістичного каналу просування турпродукту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
		1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: тури та їх	
Семинар з виконанням практичних задач Логістика туру	11	класифікація; логістична розробка туру: сутність та послідовність; класифікація туристичних маршрутів; узагальнена методика логістичної розробки туру. Джерело [5-7]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом логістичної розробки туру та застосування теорії графів у логістиці туру.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семинар – розгорнута бесіда Логістика готельних послуг	11	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сектор розміщення як основний постачальник послуг у туризмі; логістичний цикл обслуговування туристів в готелях; міжнародні логістичні потоки та вузли в готельному господарстві; логістична схема управління готелем. Джерела [1-4; 16, 22]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семинар – розгорнута бесіда Інформаційні технології в міжнародній туристичній логістиці	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: логістичні інформаційні системи в міжнародному туризмі, їх принципи побудови та можливості; інформаційні технології як складові логістично-маркетингової політики в міжнародному туризмі. Джерела [1,16,21]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семинар запитань і відповідей Фінансові потоки в міжнародній туристичній логістиці	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: логістика фінансово-банківських послуг; грошові потоки в туризмі; управління фінансовими потоками туристичних підприємств; логістика фінансового планування та прогнозування туристичної діяльності. Джерело [7, 15, 19]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Семинар запитань і відповідей Транспортна логістика в міжнародному туризмі	11	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: класифікація транспортних подорожей і транспортних засобів у туризмі; вибір виду транспорту та компанії перевізника в міжнародній логістиці. Джерело [1, 20]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Разом змістовий модуль 2	75		
Всього	105		

7. Результати навчання

1	Знання предмета, мети, завдань і зміста міжнародної туристичної логістики.
2	Розуміння актуальності та економічного результату від впровадження логістики в діяльність туристичних підприємств.
3	Вміння ефективно планувати, організовувати та керувати туристичними потоками на національному та міжнародному рівнях.
4	Вміння користуватися сучасними інформаційними технологіями в міжнародній туристичній логістиці
5	Вміння визначати необхідні рекреаційні ресурси та планувати міжнародні подорожі.

8. Форми навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійне опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Оцінювання знань студентів протягом семестру

10. Розподіл балів, які отримують студенти протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Модуль 1						
Змістовий модуль 1						
Тема 1	3		3	4		10
Тема 2	5		5			10
Тема 3	5		5			10
Разом за змістовим модулем 1	13		13	4		30
Змістовий модуль 2						
Тема 1	2	5	3			10
Тема 2	2	5	3			10
Тема 3	2	5	3			10
Тема 4	3		3	4		10
Тема 5	3		3	4		10
Тема 6	5		5			10
Тема 7	5		5			10
Разом за змістовим модулем 2	22	15	25	8		70
Усього	35	15	38	12		100

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Базова

- 1 Смирнов І.Г. Логістика туризму: Навч. посіб. — К.: Знання, 2009. — 444 с.
- 2 Бабарицька В.Н., Малиновська О.О. Менеджмент туризму. Туроперейтинг: Навч. посіб. - К.: Альтерпрес, 2004. - 289 с.
- 3 Байлик С.И. Гостиничное хозяйство. Проблемы, перспективы, сертификация. - К.: ВИРА-Р, 2001. - 208 с.
- 4 Бейдик О.О, Рекреаційно-туристичні ресурси України. Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. - К.: ВПЦ "Київський університет", 2001. - 395 с.
- 5 Вінниченко Середовище турбізнесу: Навч. посіб. - К.: Академперіодика, 2006. - 220 с.
- 6 Гвозденко А.А. Логистика в туризме: Учеб. пособие. - М.: Финансы и статистика, 2004. - 272 с.

Додаткова

- 7 Смаль І.В. Основи географії рекреації і туризму: Навч. посіб. - Ніжин: Вид-во НДПУ ім. М. Гоголя, 2004. - 264 с.
- 8 Смирнов І.Г. Логістика: просторово-територіальний вимір: Монографія. - К.: Обрії, 2004. - 335 с.

- 9 Смирнов ІТ. Бізнесові основи міжнародного туризму: Навч. посіб. - К.: ВПЦ "Київський університет", 2007. - 112 с.
- 10 Смирнов І.Г. Організація транспортно-логістичного обслуговування у внутрішньому туризмі // Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти: 36. ст. - К.: Ін-т туризму, 2002. - С. 72-80.
- 11 Смирнов І.Г. Логістика туризму: макрорівень (на прикладі України) // Туристично-краєзнавчі дослідження. - К., 2004. - Вип. 5. - С. 262-269.
- 12 Смирнов І.Г. Логістика туризму: мезорівень (на прикладі регіонів України) // Туристично-краєзнавчі дослідження. - К., 2006. - Вип. 6. - С. 414-426.
- 13 Смирнов ІТ. "Pull-підхід" в логістике туризма // Дистрибуція и логістика. - 2005. - № 3. - С. 12-15.
- 14 Смирнов ІТ. Логістика рекреації і туризму як чинник їх сталого розвитку // Логістика. Проблеми и рішення. - 2006. - №3. - С. 54-56.
- 15 Смирнов І.Г., Косарева Т.Е. Транспортна логістика: Навч. посіб. - К.: Центр навч. л-ри, 2008. - 224 с.
- 16 Смирнов ІТ. Туристично-фінансові потоки та моделі управління в міжнародному туристичному бізнесі // Географія і сучасність. - 2006. - Вип. 15. - С. 105-118.
- 17 Смирнов І.Г. Фінансові потоки та моделі управління в міжнародному туристичному бізнесі // Зовнішня торгівля, право та економіка. - 2006. - № 5. - С. 18-24.
- 18 Стафійчук В.І. Рекреалогія: Навч. посіб. - К.: Альтер-прес, 2006. - 264 с.
- 19 Туризм, гостеприимство, сервіс: Словарь-справочник / Под. ред. Л.П. Воронцовой. - М.: Аспект Пресс, 2002. - 367 с.
- 20 Фастовець О.О. Організація транспортних подорожей і перевезень: Навч. посіб. - К.: Музична країна, 2000. - 190 с.
- 21 Румянцева А.П., Коваленко Ю.О. Світовий ринок послуг. - К.: ЦНЛ, 2006. - 456 с.
- 22 Роглев Х.Й. Основи готельного менеджменту: Навч. посіб. - К.: Кондор, 2005. - 408 с.
- 23 Плотникова Н.И. Комплексная автоматизация туристического бизнеса. - Ч. 1: Информационные технологии в туризме. - М.: Финансы и статистика, 2000. - 318 с.

Інформаційні ресурси

- 24 Закон України № 351-XIV від 23.12.1998р. «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/351-14>;
- 25 Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>;
- 26 Цивільний кодекс України 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>;
- 27 Закон України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 № 1023-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>;
- 28 Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>;
- 29 Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 11.01.2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>;
- 30 Декрет Кабінету Міністрів України від 10.05.1993 №46-93 «Про стандартизацію і сертифікацію» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/46-93>

**ЧАСТИНА 2.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ТУРИСТИЧНОЇ ЛОГІСТИКИ

Тема 1. Теоретичні засади логістики послуг

Семінар 1. «Теоретичні засади логістики послуг»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Особливості та класифікація послуг
  2. Сутність і склад туристичних та готельних послуг
  3. Зростання значення національного та міжнародного туристичного бізнесу
  4. Концептуальні основи логістики послуг
  5. Комплекса структура міжнародної туристичної логістики
  6. Бізові поняття міжнародної туристичної логістики
- 2. Індивідуальне тестування.*
- 3. Презентація рефератів (доповідей).*

Тема 2. Концептуальні основи міжнародної туристичної логістики

Семінар 2 «Концептуальні основи міжнародної туристичної логістики»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Тенденції, що обумовили розвиток міжнародної туристичної логістики;
  2. Етапи розвитку міжнародної туристичної логістики;
  3. Основні положення концепції міжнародної туристичної логістики;
  4. Чинники розвитку міжнародного туризму;
  5. Туристопотоки за макрорегіонами світу;
  6. Моделі управління туристичним бізнесом за кордоном.
- 2. Економічний диктант.*
- 3. Індивідуальне тестування.*

Тема 3. Методологія та наукова база міжнародної туристичної логістики

Семінар 3 «Методологія та наукова база міжнародної туристичної логістики»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Поняття та сутність міжнародних туристичних логістичних систем;
  2. Методологія створення міжнародних туристичних логістичних систем;
  3. Туристопотік як головний об'єкт дослідження міжнародної туристичної логістики;
  4. Принципова логістична модель розвитку міжнародного туризму.
- 2. Індивідуальне тестування.*
- 2. Економічний диктант.*

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ГАЛУЗІ МІЖНАРОДНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ЛОГІСТИКИ

Тема 4. Логістика ресурсної бази туризмі

Семінар 4 «Логістика ресурсної бази туризмі»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Значення ресурсної бази туризмі та її логістичної оцінки;
2. Методика визначення логістичного потенціалу;
2. *Індивідуальне тестування.*
3. *Розгляд та вирішення практичного завдання*

Щоб визначити логістичний потенціал морської пляжної зони, скористаємося алгоритмом розрахунку:

1. Вираховується показник забезпеченості берегової лінії пляжами:

$$Z_n = L_n / L_{\text{заг}},$$

де Z_n - забезпеченість пляжами; L_n – довжина пляжу; $L_{\text{заг}}$ – загальна довжина берегової лінії.

2. Обчислюється по казник максимально можливої місткості пляжів:

$$M_n = L_n / C_n,$$

де M - максимально можлива одноразова місткість пляжів, осіб; C_n - санітарна норма довжини пляжу на одну особу (0,2 м/особу).

3. Визначають показник ступеня використання пляжних ресурсів:

$$B_n = \frac{M_p}{M_n},$$

де B_n - ступінь використання пляжних ресурсів організованими туристами, %; M - місткість рекреаційних підприємств, осіб.

4. Визначається показник максимально можливої річної місткості пляжів:

$$M_{\text{мр}} = M_{\text{п}} \cdot T,$$

де M - максимальна річна місткість пляжів, осіб за день; T - тривалість періоду зі сприятливими погонними умовами для відпочинку, днів.

5. Обчислюють показник максимального річного туристопотоку:

$$\Pi_{\text{мр}} = \frac{M_{\text{мр}}}{T_{\text{ст}}},$$

де $\Pi_{\text{мр}}$ - максимальний річний туристопотік, осіб; T - середня тривалість туру, днів.

Питання

1. Дослідити одну з пляжних туристичних зон України, надати коротку характеристику;
2. Розрахувати логістичних потенціал пляжної туристичної зони України.

Тема 5. Логістика турфірми

Семінар 5 «Логістика турфірми»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Концепція логістики тур фірми
2. Стратегія, планування та організаційні форми міжнародної туристичної логістики
3. Вертикальна та горизонтальна інтеграції в туризмі
4. Логістичні канали просування тур продукту: традиційні та новітні підходи.

2. Індивідуальне тестування.

3. Розгляд та вирішення практичного завдання

1. Проаналізуйте туристичні портали України та Дніпровського регіону. Результати аналізу доцільно систематизувати, приклад наведено в табл. 1.

Таблиця 10

Туристичні портали України Назва та Інтрнет-адреса портала	Коротка інформація
Походушки http://pohodushki.org	Достатньо креативний сайт з інформацією про активний туризм та цікаві, часто недостатньо відомі

	місця в Україні, можна приєднатися до туристичних груп
Інформаційно-пошукова система "Тур-інформ" www.travel-tour.com.ua	Немає достатнього інформаційного наповнення,

2. Говорячи про продаж туристського продукту, будь то безпосередньо споживачеві через агентські угоди, безпосередньо в офісі фірми або поза ним, ми говоримо про каналах збуту.

Канал збуту - це сукупність фірм або окремих осіб, які беруть на себе або допомагають передати комусь іншому право власності на конкретний товар або послугу на їх шляху від виробника до споживачеві.

Канали збуту характеризуються за кількістю складових рівнів. Під рівнем каналу збуту розуміють будь-якого посередника на шляху туристського продукту від підприємства до кінцевого споживача. Туристське підприємство може організувати прямий продаж власного туристичного продукту споживачам, організувати продаж через туристські агентства або використовувати сукупність декількох каналів збуту.

Організація прямих продажів (традиційно поширена форма збуту в туризмі), або канал прямого маркетингу, увазі наявність двох учасників: туристського підприємства (його філій, представництв) і споживача.

Однорівневий канал увазі включення посередника - туристське агентство.

Туристське агентство - відокремлений підприємство, не пов'язане з основним підприємством, що спеціалізується на продажу туристського продукту, як правило, на певній території на основі договірних зобов'язань перед туроператором.

Дворівневий канал включає двох посередників у вигляді турагента і туристського агентства, один з яких виступає в ролі роздрібного, а інший - оптового продавця.

Туроператор - туристичне підприємство, яке займається розробкою туристських маршрутів, забезпечує їх функціонування, організовує рекламу, розраховує відповідно до діючими нормативами і затверджує в установленому порядку ціни на тури по цими маршрутами, продає тури турагентам для випуску і реалізації путівок по своїми ліцензіями.

У практиці діяльності туристських організацій виділяються два напрямки формування каналів збуту: зовнішні канали (Зарубіжні) і внутрішні.

Внутрішні канали збуту - це, як правило, система філій і посередницьких організацій, через які продаються різні туристські послуги на території самої стани (незалежно від того, кому вони продаються – громадянам країни або іноземцям, які перебувають на території даної країни).

Зовнішні канали збуту - це певне число зарубіжних туристських фірм-посередників (туроператорів, турагентів), прийняли на себе відповідно договору зобов'язання продавати у своїй країні туристські поїздки в дану країну.

Стратегія маркетингу передбачає комплексне використання і внутрішнього і зовнішнього каналів збуту. Але їх роль, залежно від характеру вироблених

послуг, різна. Якщо туристська організація спеціалізується на продажі комплексного обслуговування, її збутової апарат повинен в основному орієнтуватися на закордонних посередників. Можна відкривати за кордоном власні агентства та представництва, як це роблять гіганти туристського бізнесу, але це пов'язано з великими валютними витратами. Середнім фірмам для продажу своїх послуг за кордоном набагато вигідніше використовувати туристські організації, що зайняли міцне положення на місцевому туристському ринку і мають великий досвід такої роботи.

Формування зовнішнього збутового апарату слід розуміти як встановлення на основі договору або контракту партнерських відносин із зарубіжними туристичними фірмами. Тому їх вивчення (оцінка ділових якостей і зацікавленості у співпраці з нашими фірмами) є найважливішим умовою ефективного функціонування цього апарату. Якщо ж туристська фірма виробляє окремі туристські послуги у великому обсязі, їй переважніше мати більш розвинений внутрішній збутової апарат.

Питання

1. Назвіть найпоширеніші канали збуту турів українських операторів.
2. Встановіть переваги та недоліки зазначених в ситуації каналів збуту. Результати доцільно оформити у вигляді таблиці.
3. Проаналізувати канали збуту туристичних операторів міста Кривий Ріг.

Тема 6. Логістика туру

Семинар 6 «Логістика туру»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Тури та їх класифікація;
2. Логістична розробка туру: сутність та послідовність;
3. Класифікація туристичних маршрутів;
4. Узагальнена методика логістичної розробки туру.

2. Індивідуальне тестування.

3. Розгляд та вирішення практичного завдання

1. Підбір турів (міжнародних) для туристів різної вікової групи за обраними DESTИНАЦІЯМИ відповідно до поданого алгоритму:

1. Оберіть будь-який напрям виїзного або внутрішнього туризму.
2. Проаналізуйте інтенсивність виїзного потоку в цьому напрямі та виявте існуючі тенденції.

3. Розгляньте особливості туристичних потоків, що виділені за віковою ознакою:

- діти до 14 років;
- молодь 15 – 24 років;

відносно молоді активні люди 25 – 44 років;
активні люди середнього віку (45 – 60 років);
туристи віком 60 років і старше.

4. Проаналізуйте, чому віддають перевагу люди різних вікових груп під час подорожей.

5. Поясніть, чому запропоновані вами тури будуть цікавими для туристів певної групи.

6. Як сезонність впливає на інтенсивність туристичного потоку.

2. Під час розробки схем маршрутів та їх оптимізації застосовують математичний апарат теорії графів, тобто графоаналітичні методи. Головне завдання при цьому полягає у побудові графу логістичної організації турпродукту (туру).

Граф - це певним чином організована множина його вершин і ребер. Останні є складовими графу, що роблять його зв'язним. Якщо надати їм певні значення, то граф називається метризованим. Щодо логістики туризму, то вершини графу можуть відображати: а) різну атрактивність туристичних об'єктів (ресурсів); б) місткість і клас готельної бази (в балах).

Розрізняють відкритий і закритий графи (рис. 5.1). Його ребра свідчать про зв'язок між вершинами. У логістиці туризму це може бути, наприклад, транспортний зв'язок. На ребрах графу можна позначити як відстань (км), так і вартість проїзду (грн), чи категорію шляхів сполучень.

Рис. 5.1. Граф: а - відкритий; б - закритий

Аналіз графів здійснюють за допомогою топологічних мір, які показують множину зв'язків між елементами графу. Вирізняють такі міри:

- концентрації та диференціації, за якими оцінюють положення вершин у графі (до них належать показники центральності та ієрархічності);
- інтеграції та композиції, що дають змогу оцінити граф у цілому (показники цілісності та зв'язності).

Розглянемо приклад застосування теорії графів у туристичній логістиці. (рис. 5.2).

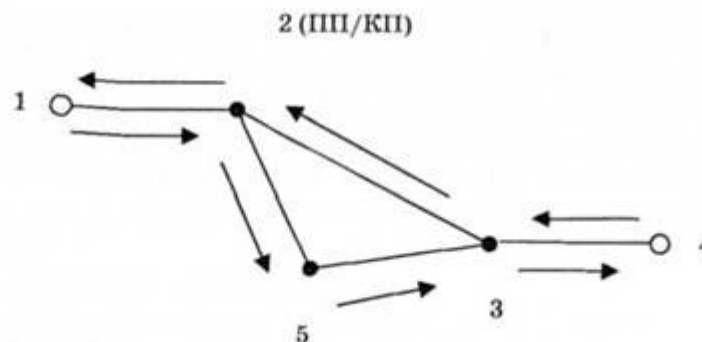
Отже, на певній території з певними туристичними ресурсами, рівнем розвитку готельної бази та транспортного сполучення визначені п'ять пунктів маршруту тургрупи. Потрібно оцінити положення кожної вершини графу. Для цього використовують показник центральності вершин графу, який обчислюють за кількістю інцидентів (кількість ребер, що виходять із вершини) (табл. 5.1). Найвищий показник центральності мають вершини 2, 3 і 5, тому вони визначаються як основні пункти маршруту; вершини 1, 4 будуть екскурсійними пунктами.

Таблиця 5.1

Показники центральності та ієрархічності графу

Показник	Вершина				
	1	2	3	4	5
Центральності	1	3	3	1	2
Ієрархічності	2	1	5	3	4

Схема маршруту може мати два варіанти: 1) пункти 2, 5, 3; 2) пункти 2, 3, 5. Варіативність формування маршруту визначають за допомогою показника цілісності, який в теорії графів

Рис. 5.2. Граф маршруту туру: 1-5 - пункти туристичного маршруту; 2 3-5 - пункти ночівлі; 1,4 - екскурсійні пункти; напрямок руху тургруп; ПП - початковий пункт маршруту; КП - кінцевий пункт маршруту називається цикломатичним числом (М) і показує кількість замкнених циклів графів.

Чим їх більше, тим граф цілісніший та має більше варіантів побудови схеми маршруту. Щоб оцінити граф загалом, використовують показник зв'язності, який є відношенням суми ребер графу до кількості його вершин:

$$\beta = \frac{E}{V},$$

де β - показник зв'язності графу; E - сума ребер графу; V - кількість вершин графу.

Конфігурацію графу оцінюють за показником його форми:

$$\Pi = \frac{E}{\sigma},$$

де Π - показник форми графу; E - сума ребер графу; σ - топологічний діаметр графу.

Отже, показник форми графу - це відношення суми ребер графу до його топологічного діаметра. Діаметр - мінімальна кількість ребер, що поєднує дві максимально віддалені вершини. Чим більший показник форми графу, тим компактнішу форму має схема туристичного маршруту.

Відповідно можна застосувати показник компактності маршруту:

$$\eta = \frac{\varepsilon}{\sigma},$$

де η - показник компактності маршруту; ε - периметр графу (сукупність ребер, що становлять зовнішню грань). Тобто компактність графу визначають за відношенням периметра графу до його діаметра. Чим менше значення показника компактності, тим граф компактніший. Це означає в логістиці туризму, що тим менше часу потрібно для подолання відстані між пунктами туристичного маршруту.

Розраховані значення показників цілісності (циклометричного числа), зв'язності, форми графу та компактності маршруту з рис. 5.2. подано в табл. 5.2.

Таблиця 5.2.

Показники цілісності, зв'язності, форми та компактності графу туристичного маршруту

Показник	Дипломатичне число М	Показник зв'язності графу р	Діаметр графу а	Показник форми графу/7	Периметр графу Є	Показник компактності графу Л
Результат розрахунків	1	1	3	1,7	4	0,8

Питання

1. Скласти граф туристичного маршруту «Об'єкти індустриальної спадщини Шмаківського та Галковського рудників» (м. Кривий Ріг);
2. Оцінити цілісність, зв'язаність та компактність графу туристичного маршруту.

Тема 7. Логістика готельних послуг

Семинар 7 «Логістика готельних послуг»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Сектор розміщення як основний постачальник послуг у туризмі;
2. Логістичний цикл обслуговування туристів у готелях;
3. Логістичний цикл обслуговування туристів у готелях. Підготовча стадія;
4. Логістичний цикл обслуговування туристів у готелях. В'їзд;
5. Логістичний цикл обслуговування туристів у готелях. Перебування;
6. Логістичний цикл обслуговування туристів у готелях. Виїзд;
7. Логістичні потоки та вузли в готельному господарстві;

8. Логістична система управління готелем.
2. *Індивідуальне тестування.*
3. *Презентація рефератів (доповідей).*

Тема 8. Інформаційні технології в міжнародній туристичній логістиці

Семінар 8 «Інформаційні технології в міжнародній туристичній логістиці»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Логістичні інформаційні системи в міжнародному туризмі, їх принципи побудови та можливості;
  2. Інформаційні технології як складові логістично-маркетингової політики в туризмі;
  3. Логістично-маркетингові проблеми впровадження інформаційних технологій на туристичних підприємствах;
  4. Інформаційні технології майбутнього в міжнародному туризмі.
2. *Індивідуальне тестування.*
  3. *Презентація рефератів (доповідей).*

Тема 9. Фінансові потоки в міжнародній туристичній логістиці

Семінар 9 «Фінансові потоки в міжнародній туристичній логістиці»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Фінансові потоки в міжнародному туризмі;
  2. Грошові потоки в туризмі;
  3. Управління фінансовими потоками туристичних фірм;
  4. Логістика фінансового планування та прогнозування туристичної діяльності.
2. *Індивідуальне тестування.*
  3. *Економічний диктант.*

Тема 10. Транспортна логістика в міжнародному туризмі

Семінар 10 «Транспортна логістика в міжнародному туризмі»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Класифікація транспортних подорожей і транспортних засобів в туризмі;
2. Вибір виду транспорту та компанії-перевезника в міжнародному туризмі;
3. Логістика повітряного транспорту в міжнародному туризмі;
4. Логістика автомобільних перевезень в міжнародному туризмі;
5. Логістика залізничних подорожей;
6. Логістика забезпечення морських круїзів;
7. Логістична організація річкових круїзів та прогулянок.

2. Індивідуальне тестування.

3. Економічний диктант.

ЧАСТИНА 3.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ТУРИСТИЧНОЇ ЛОГІСТИКИ

Тема 1. Теоретичні засади логістики послуг

Семінар 1. «Теоретичні засади логістики послуг»

Методи контролю: усне опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Характеристика обслуговувальних потоків у міжнародній туристичній логістиці
2. Необхідність логістики в міжнародному туризмі.
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Що належить до сфери послуг?

- A. транспорт, зв'язок, торгівля
- B. матеріально-технічне забезпечення, побутові та комунальні послуги
- C. фінанси, наука, освіта, охорона здоров'я, культура і мистецтво, фізкультура і спорт, туризм
- D. всі відповіді вірні

2. Скільки секторів послуг відокремлюють за COT?

- A. 10
- B. 15
- C. 12
- D. 8

3. Які загальні ознаки для послуг як товару не характерні?

- A. невідчутність
- B. здатність до зберігання
- C. нерозривність виробництва і споживання
- D. немає правильної відповіді

4. Яка з перерахованих послуг сама невідчутна (нематеріальна)?

- A. освіта
- B. консалтинг
- C. готелі
- D. лікарні

- 5. Що являється найважливішою складовою туристичної послуги ?**
- A. співвідношення ціни та якості туристичної послуги
  - B. ціна туристичної послуги
  - C. комплексна поїздка-тур
  - D. всі відповіді вірні
- 6. На що, згідно статистики, туристи витрачають більше коштів?**
- A. готельні послуги
  - B. транспортні послуги
  - C. додаткові послуги
  - D. послуги харчування
- 7. У якому столітті міжнародний туризм набув усесвітнього значення та утворився світовий туристичний ринок?**
- A. XX
  - B. XIX
  - C. XXI
  - D. немає правильної відповіді
- 8. Куди припадає найбільша частка міжнародних туристичних поїздок?**
- A. Америка
  - B. Європа
  - C. Азія
  - D. Африка
- 9. Скільки відсотків валового світового продукту, за даними Світової туристичної організації (СОТ), припадає на туризм?**
- A. 10,1%
  - B. 10,5%
  - C. 9,5%
  - D. 10,2%
- 10. Які країни належать до країн-постачальників туристів?**
- A. індустріальні
  - B. постіндустріальні
  - C. аграрно-індустріальні
  - D. немає правильної відповіді

4. Підготуйте доповідь та її презентацію.

Список рекомендованої літератури

Основна

- 1 Смирнов І.Г. Логістика туризму: Навч. посіб. — К.: Знання, 2009. — 444 с.
- 2 Бабарицька В.Н., Малиновська О.О. " Менеджмент туризму. Туроперейтинг: Навч. посіб. - К.: Альтерпрес, 2004. - 289 с.
- 3 Байлик С.И. Гостиничное хозяйство. Проблемы, перспективы, сертификация. - К.: ВИРА-Р, 2001. - 208 с.
- 4 Бейдик О.О, Рекреаційно-туристичні ресурси України. Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. - К.: ВПЦ "Київський університет", 2001. - 395 с.

Тема 2. Концептуальні основи міжнародної туристичної логістики

Семінар 2 «Концептуальні основи міжнародної туристичної логістики»

Методи контролю: усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
  1. Комплексна структура міжнародної туристичної логістики
  2. Характеристика обслуговувальних потоків у міжнародній туристичній логістиці
  3. Чинники розвитку міжнародного туризму.
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Комплексна структура логістики охоплює:

- A. компонентну та регіональну структури
- B. компонентну, регіональну та функціональну структури
- C. компонентну, регіональну, функціональну та локальну структури
- D. немає правильної відповіді

2. До компонентної структури належать:

- A. логістика матеріально-технічної бази туризму, у тому числі логістика сфер розміщення туристів (готельного господарства) та харчування (ресторанного господарства)
- B. логістика транспортної інфраструктури туризму (логістика туристичних перевезень)
- C. логістика виробництва та збуту туристичних товарів
- D. всі відповіді вірні

3. Скільки рівнів відображає регіональна структура логістики?

- A. 7

- B. 8
- C. 6
- D. 4

4. Функціональна структура логістики туризму охоплює:

- A. логістика постачання
- B. логістика збуту
- C. логістика виробництва
- D. всі відповіді вірні

5. Що є основним об'єктом дослідження в логістиці туризму?

- A. туристопотік
- B. ціноутворення
- C. система збуту
- D. немає правильної відповіді

6. Що потрібно враховувати і вивчати у логістиці туризму?

- A. потоки клієнтів
- B. потоки організованих та самодіяльних туристів
- C. масових туристів
- D. відповіді А та В

7. Що являється основним об'єктом дослідження у логістиці туризму?

- A. потоки клієнтів
- B. потоки організованих туристів
- C. потоки самодіяльних туристів
- D. немає вірної відповіді

8. Головні критерії, що визначають громадянина, як туриста:

- A. термін подорожі (від 24 год до одного року)
- B. неоплачувана діяльність (турист не заробляє гроші, він їх витрачає)
- C. зобов'язання залишити країну або місце перебування в певний термін
- D. всі відповіді вірні

9. Що відноситься до допоміжних потоків, що обслуговують основний туристопотік, у логістиці туризму?

- A. інформаційний, товарний
- B. фінансовий, матеріальний, кадровий
- C. інформаційний, фінансовий, матеріальний, кадровий
- D. інформаційний, кадровий

10. До базових понять логістики туризму як складової логістики послуг належать:

- A. логістичний потенціал рекреаційно-туристичних ресурсів (ЛП РТР)
- B. логістичний потенціал матеріально-технічної бази туризму (ЛП МТБ)

С. логістичний потенціал вхідного туристичного потоку в регіон (країну) (ЛП
ТП)

Д. всі відповіді вірні

4. Підготуйтеся до письмового опитування.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Бабарицька В.К., Малиновська О.Ю. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення тур продукту. Навчальний посібник. — К.: Альтпрес, 2004. — 288 с.

Додаткова

1. Банько В. Г. Туристська логістика : навчальний посібник / В. Г. Банько. — К. : Декор ; КНТ, 2008. — 204 с.

2. Гаджинский А. М. Логистика / А. М. Гаджинский. — М. : Информационно-внедренческий центр "Маркетинг", 2000. — 374 с.

3. Гвозденко А. А. Логистика в туризме : учебн пособ. / А. А. Гвозденко. — М. : Финансы и статистика, 2004. — 272 с.

4. Квартальнов В. А. Теория и практика туризма / В. А. Квартальнов. — М. : Финансы и статистика, 2003. — 672 с.

5. Крикавський Є. В. Логістичне управління / Є. В. Крикавський. — Львів : Національний університет "Львівська політехніка", 2005. — 683 с.

Тема 3. Методологія та наукова база міжнародної туристичної логістики

Семінар 3 «Методологія та наукова база міжнародної туристичної логістики»

Методи контролю: усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Парадигми і наукова база логістики в туризмі.

2. Стратегічне планування і прогнозування.

3. Організація туристської діяльності згідно із Законом України «Про туризм».

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Місткість ландшафту - це :

А. важливий норматив навантаження туристичних потоків у системі природних комплексів

В. показник здатності ландшафту забезпечити умови для нормальної життєдіяльності певної кількості живих організмів

С. визначає максимальну чисельність туристів, які одночасно можуть користуватися окремими об'єктами, не зумовлюючи при цьому зменшення кількості та рівня туристичних послуг

Д. немає вірної відповіді

2. Дослідження туристопотоку дає змогу:

А. визначити величину та сезонні коливання туристичної міграції

В. виявити найпопулярніші туристичні регіони, аналізувати соціально-демографічний склад туристів

С. прогнозувати розвиток туризму, визначити величину та сезонні коливання туристичної міграції

Д. визначити величину та сезонні коливання туристичної міграції; виявити найпопулярніші туристичні регіони; аналізувати соціально-демографічний склад туристів; прогнозувати розвиток туризму.

3. За допомогою яких уніфікованих показників можна визначити потоки туристів?

А. потужність туристопотоку (число туристів на певний час); інтенсивність туристопотоку (кількість туристів за певний період часу); щільність туристопотоку (густота туристів на км² рекреаційної площі на певний час); ритмічність туристопотоку (його надходження через певні відрізки часу)

В. інтенсивність туристопотоку (кількість туристів за певний період часу); щільність туристопотоку (густота туристів на км² рекреаційної площі на певний час)

С. ритмічність туристопотоку (його надходження через певні відрізки часу)

Д. потужність туристопотоку (число туристів на певний час); інтенсивність туристопотоку (кількість туристів за певний період часу)

4. Які різновиди логістичного потенціалу вхідного потоку туристів у регіон, країну, існують?

А. проектний, прогнозний, фактичний

В. проектний, фактичний, матеріальний

С. фактичний, прогнозний, матеріальний

Д. немає вірної відповіді

5. Хто відіграє важливу роль логістичного "перетворювача" туристичних потоків?

А. туроператори

В. турагенти

- C. влада країни, що приймає туристів
- D. туристичні фірми

6. У чому полягає "Push" -підхід?

A. коли на певний туристичний ресурс (об'єкт) фірми "виштовхують" потоки туристів, чисельність яких збільшується, унаслідок чого виникають різноманітні проблеми та ризики, пов'язані з туристичним перевантаженням, що може призвести в результаті до руйнування та зникнення туристичного ресурсу (його деградації)

B. полягає в тому, що обсяг туристичного потоку в певний туристичний регіон (місце) має регулюватися та визначатися логістичним потенціалом ресурсної бази туризму, тобто не перевищувати максимально допустимої величини, за якої з'являються різні проблеми та ризики, що зменшують якість відпочинку та ефективність туризму

- C. немає вірної відповіді
- D. вірні A та B.

7. У чому полягає "Pull" -підхід?

A. коли на певний туристичний ресурс (об'єкт) фірми "виштовхують" потоки туристів, чисельність яких збільшується, унаслідок чого виникають різноманітні проблеми та ризики, пов'язані з туристичним перевантаженням, що може призвести в результаті до руйнування та зникнення туристичного ресурсу (його деградації)

B. полягає в тому, що обсяг туристичного потоку в певний туристичний регіон (місце) має регулюватися та визначатися логістичним потенціалом ресурсної бази туризму, тобто не перевищувати максимально допустимої величини, за якої з'являються різні проблеми та ризики, що зменшують якість відпочинку та ефективність туризму

- C. немає вірної відповіді
- D. вірні A та B

8. Яку місто в літературі називають "коштовним діамантом європейської цивілізації"?

- A. Львів
- B. Київ
- C. Бердичів
- D. Житомир

4. Підготуйтеся до письмового опитування.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Александрова А. Ю. Международный туризм : учебник / А. Ю. Александрова. – М. : Аспект Пресс, 2004. – 470 с.
2. Крикавський Є. В. Логістичне управління / Є. В. Крикавський. – Львів : Національний університет "Львівська політехніка", 2005. – 683 с.
3. Банько В. Г. Туристська логістика : навчальний посібник / В. Г. Банько. – К. : Декор ; КНТ, 2008. – 204 с.

Додаткова

1. Карпунь О. В. Організаційно-економічний механізм логістичного управління системою пасажирського сервісу авіакомпанії : дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук за спеціальністю 08.06.01 – економіка, організація і управління підприємствами / О. В. Карпунь ; Національний авіаційний університет. – К., 2006. – 20 с.
2. Смирнов І. Г. Логістика рекреації та туризму як чинник їхнього сталого розвитку / І. Г. Смирнов // Логистика: проблемы и решения. – 2006. – № 3(4). – С. 54–56.
3. Современная логистика / Джеймс С. Джонсон, Дональд Ф. Вуд, Данчел Л. Вордлоу, Поль Р. Мэрфи ; пер. с англ. – 7-е изд. – М. : Издательский дом "Вильямс", 2002. – 624 с.
4. Дороніна М. С. Управління економічними та соціальними процесами підприємства : монографія / М. С. Дороніна. – Х. : Вид. ХДЕУ, 2002. – 432 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ГАЛУЗІ МІЖНАРОДНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ЛОГІСТИКИ

Тема 4. Логістика ресурсної бази туризму

Семінар 4 «Логістика ресурсної бази туризму»

Методи контролю: усне опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Логістичний потенціал туристопотоку, ресурсної та матеріально-технічної баз туризму.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Що становить основу для розвитку туристичного бізнесу?

A. рекреаційно-туристичні ресурси

B. політична ситуація

C. соціально-економічна ситуація

D. економічна ситуація у країні

2. Природно-ресурсний потенціал - це

A. сукупність природних можливостей конкретного регіону з урахуванням культурно-історичних і соціально-економічних передумов, що сформувалися, для організації різноманітної рекреаційної діяльності, спрямованої на поліпшення здоров'я людей та відновлення сил місцевого та приїжджого для відпочинку населення

B. сукупність природних ресурсів туристичного регіону, які використовують або можуть застосовувати в індустрії туризму та гостинності з урахуванням тенденцій їх розвитку

C. важлива складова логістичної моделі сталого розвитку туризму, поряд з логістичним потенціалом матеріально-технічної бази туризму та логістичним потенціалом вхідного потоку туристів у регіон

D. немає вірної відповіді

3. Рекреаційно-ресурсний потенціал території - це

A. сукупність природних можливостей конкретного регіону з урахуванням культурно-історичних і соціально-економічних передумов, що сформувалися, для організації різноманітної рекреаційної діяльності, спрямованої на поліпшення здоров'я людей та відновлення сил місцевого та приїжджого для

відпочинку населення

В. сукупність природних ресурсів туристичного регіону, які використовують або можуть застосовувати в індустрії туризму та гостинності з урахуванням тенденцій їх розвитку

С. важлива складова логістичної моделі сталого розвитку туризму, поряд з логістичним потенціалом матеріально-технічної бази туризму та логістичним потенціалом вхідного потоку туристів у регіон

Д. немає вірної відповіді

4. Основою логістичного потенціалу рекреаційно-туристичних ресурсів (або ресурсної бази туризму) є:

А. Природно-ресурсний потенціал

В. Місткість рекреаційних ресурсів

С. Логістична оцінка

Д. Туристопотік

5. Класифікація рекреаційно-туристичних ресурсів за О.О. Бейдиком:

А. природно-географічні

В. природно-антропогенні

С. суспільно-історичні ресурси, інфраструктурні об'єкти та супер-точку-тур

Д. всі відповіді вірні

6. Класифікація рекреаційно-туристичних ресурсів за І.В. Смалом:

А. природно-географічні та соціально-історичні ресурси

В. природно-географічні, соціально-історичні, природно-антропогенні

С. природно-географічні, соціально-історичні, інфраструктурні об'єкти

Д. немає вірної відповіді

7. Скільки м² рекомендують гігієністи для спокійного відпочинку у лісопарку на одну людину?

А. 500-800 м²

В. 300-400 м²

С. 500-600 м²

Д. 100-200 м²

8. Ким був запропонований метод порогового аналізу?

А. І.Г. Смирновим

В. В.Г. Шубаєвою

С. О.О. Бейдиком

Д. відповідь А та В

9. Метод порогового аналізу ґрунтується на твердженні про те, що логістичний потенціал ресурсної бази туризму в регіоні охоплює низку взаємопов'язаних складових:

А. рівень кількості відвідувань регіону (туристичний потік), перевищення якого призводить до шкідливих екологічних або інших наслідків у результаті дії власне туристів або функціонування обслуговувальної інфраструктури

В. певний обсяг туристичного потоку в регіон, у результаті чого спостерігаються негативні наслідки для місцевого населення, а отже, і погіршення взаємин із туристами

С. рівень туристичного потоку, перевищення якого зумовлює руйнівний вплив на невідновлювальні туристичні об'єкти - витвори мистецтва, архітектурно-історичні комплекси

Д. всі відповіді вірні

10. Рекреалогічний підход розробили:

А. І.Г. Смирнов, В.Г. Шубаєва

В. В.П. Гуляев, Є.Ю. Колбовський

С. В.Ф. Данільчук, В.І. Мацола, В.І. Стафійчук

Д. О.Л. Мінц, В.С. Преображенський, Ю.О. Веденій, М.П. Шеломов

11. Статистико-математичний (порогового аналізу) підход розробили:

А. І.Г. Смирнов, В.Г. Шубаєва

В. В.П. Гуляев, Є.Ю. Колбовський

С. В.Ф. Данільчук, В.І. Мацола, В.І. Стафійчук

Д. О.Л. Мінц, В.С. Преображенський, Ю.О. Веденій, М.П. Шеломов

12. Економічний (кількісних показників) підход розробили:

А. І.Г. Смирнов, В.Г. Шубаєва

В. В.П. Гуляев, Є.Ю. Колбовський

С. В.Ф. Данільчук, В.І. Мацола, В.І. Стафійчук

Д. О.Л. Мінц, В.С. Преображенський, Ю.О. Веденій, М.П. Шеломов

13. Рекреагеографічний підход розробили:

А. І.Г. Смирнов, В.Г. Шубаєва

В. В.П. Гуляев, Є.Ю. Колбовський

С. В.Ф. Данільчук, В.І. Мацола, В.І. Стафійчук

Д. О.Л. Мінц, В.С. Преображенський, Ю.О. Веденій, М.П. Шеломов

4. Проаналізуйте кейс та підготуйтеся до його обговорення.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Смирнов І. Г. Логістика рекреації та туризму як чинник їхнього сталого розвитку / І. Г. Смирнов // Логістика: проблеми и решения. – 2006. – № 3(4). – С. 54–56.

2. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навчаль-ний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.

Додаткова

- 1 Смаль І.В. Основи географії рекреації і туризму: Навч. посіб. - Ніжин: Вид-в НДПУ ім. М. Гоголя, 2004. - 264 с.
- 2 Стафійчук В.І. Рекреалогія: Навч. посіб. - К.: Альтер-прес, 2006. - 264 с

Тема 5. Логістика турфірми

Семінар 5 «Логістика турфірми»

Методи контролю: усне опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Використання матеріально-технічної бази у сфері туризму.
2. Специфіка логістики для туристських фірм.
3. Принципи управління логістичною системою турфірми.
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Логістика турфірми - це

А. специфічна логістична діяльність у туризмі, сутність якої полягає у плануванні, управлінні та контролі операцій, які здійснюють у процесі розробки туру, його формування та доведення готової продукції до споживача згідно з його інтересами та вимогами

В. ефективний підхід до управління туристичними, матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками в туристичному комплексі з метою зменшення витрат на виробництво і реалізацію туристичного продукту

С. конкурентна зброя на ринку та управлінська філософія в туризмі

Д. всі відповіді вірні

2. До логістичної системи турфірми належать такі складові:

А. кількість і розміщення турфірм та їх філій, що загалом мають відповідати кількості клієнтів, яких можуть прийняти та обслужити; інфраструктура туризму з єдиними інформаційними та транспортними мережами; зв'язок (у тому числі електронний та Інтернет)

В. транспортна модель, яку турфірма визначає разом із транспортними

організаціями

С. кількість і розміщення турфірм та їх філій, що загалом мають відповідати кількості клієнтів, яких можуть прийняти та обслужити; інфраструктура туризму з єдиними інформаційними та транспортними мережами; зв'язок (у тому числі електронний та Інтернет); транспортна модель, яку турфірма визначає разом із транспортними організаціями

Д. немає вірної відповіді

3. Серед принципів управління логістичною системою турфірми вирізняють:

- А. системний
- В. фаховий
- С. ринковий та інтеграційний
- Д. всі відповіді вірні

4. Учасниками логістичних рішень турфірми є:

- А. постачальники складових туристичної послуги;
- В. транспортні компанії
- С. споживачі (клієнти та туристи) та турфірма
- Д. всі відповіді вірні

5. Логістична стратегія турфірми - це

А. специфічна логістична діяльність у туризмі, сутність якої полягає у плануванні, управлінні та контролі операцій, які здійснюють у процесі розробки туру, його формування та доведення готової продукції до споживача згідно з його інтересами та вимогами

- В. частина її загальної бізнесової стратегії на туристичному ринку
- С. конкурентна зброя на ринку та управлінська філософія в туризмі
- Д. немає вірної відповіді

6. Скільки етапів передбачає логістична політика?

- А. один
- В. два
- С. три
- Д. чотири

7. Які питання розглядають на першому етапі логістичної політики?

А. логістику турфірми розглядають у зв'язку зі стратегічною метою розвитку фірми

- В. детальний господарський план фірми з урахуванням логістики
- С. обрання постачальників на підставі їх рейтингової оцінки
- Д. формування інформаційної та контрольної систем на підставі створення єдиної комп'ютерної мережі компанії

8. Яке питання не розглядають на другому етапі логістичної політики?

- A. детальний господарський план фірми з урахуванням логістики
- B. обрання постачальників на підставі їх рейтингової оцінки
- C. формування інформаційної та контрольної систем на підставі створення єдиної комп'ютерної мережі компанії
- D. розробка продукції за принципом Парето, який полягає в тому, що основний потік туристів припадає на обмежену кількість турів

9. Від яких послуг залежить якість турпродукту?

- A. засоби розміщення
- B. харчування та транспортування
- C. екскурсійне обслуговування
- D. всі відповіді вірні

10. Який показник оцінки постачальників готельних послуг не є об'єктивним?

- A. клас готелю
- B. доброзичливість персоналу
- C. місцезнаходження
- D. цінова політика

4. Проаналізуйте кейс та підготуйтеся до його обговорення.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Агафонова Л. Г. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: Ціноутворення, конкуренція, державне регулювання : навч. посібн. / Л. Г. Агафонова, О. Є. Агафонова. – К. : Знання України, 2002. – 358 с.
2. Банько В. Г. Туристська логістика : навчальний посібник / В. Г. Банько. – К. : Декор ; КНТ, 2008. – 204 с.
3. Соколов І. А. Удосконалення управління туристичними підприємствами на основі логістизації потокових процесів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.05. / І. А. Соколов. – М. : ГОУ ВПО "Российская экономическая академия им. Г. В. Плеханова", 2007. – 20 с.

Додаткова

- 1 Смирнов ІТ. Бізнесові основи міжнародного туризму: Навч. посіб. - К.: ВПШ "Київський університет", 2007. - 112 с.
- 2 Смирнов ІТ. Туристично-фінансові потоки та моделі управління міжнародному туристичному бізнесі // Географія і сучасність. - 2006. - Вил 15. - С. 105-118.

Тема 6. Логістика туру

Семінар 6 «Логістика туру»

Методи контролю: усне опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Логістичні канали просування турпродукту: традиційний та новітній підходи.
2. Логістичний персонал турфірми.
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. За засобом пересування тури поділяються:

- A. наземні, транспортні, пішохідні;
- B. транспортні, пішохідні;
- C. наземні, водні, пішохідні, повітряні;
- D. пішохідні, транспортні, водні, підводні.

2. За тривалістю подорожі тури поділяються:

- A. уїкендові (1-2 доби); короткотермінові (тиждень); середньотермінові (2-3 тижні); довготермінові (круїзні - майже півроку, рік);
- B. короткотермінові, довготермінові;
- C. Короткотермінові, середньо термінові, довготермінові.
- D. одноденні, багатоденні.

3. До кожного туру в обов'язковому порядку належать такі складові:

- A. маршрут, програма, комплекс послуг;
- B. програма туру, маршрут
- C. маршрут, програма, комплекс послуг, наявність рекреацій
- D. маршрут, комплекс послуг, наявність рекреацій

4. Усі тури мають відповідати таким вимогам:

- A. безпека, комфортність, достатність, категоріальна відповідність, конкурентоздатність (прибутковість);
- B. комфортність, безпека;
- C. безпека; достатність; прибутковість;
- D. безпека, комфортність, категоріальна відповідність.

5. До складу логістичної розробки туру входять:

А. маркетингові дослідження; оцінювання власних можливостей турфірми з освоєння цільового ринку; логістичне забезпечення маршруту туру; інформаційна інфраструктура;

В. маркетингові дослідження; оцінювання власних можливостей тур фірми з освоєння цільового ринку; логістичне забезпечення маршруту туру.

С. маркетингові дослідження; оцінювання власних можливостей турфірми з освоєння цільового ринку; логістичне забезпечення маршруту туру; туристично-рекреаційні ресурси та їх логістичний потенціал; інформаційна інфраструктура;

Д. оцінювання власних можливостей турфірми з освоєння цільового ринку; логістичне забезпечення маршруту туру;

6. Скільки ознак включає класифікація туристичних маршрутів:

А. 6

В. 3

С. 10

Д. 8

7. Комбінований маршрут – це:

А. шлях руху туристів, коли його початок і закінчення відбуваються в різних географічних пунктах перебування;

В. шлях руху тургрупи, до якого належать складові лінійного, кільцевого та радіального маршрутів у тій або іншій комбінаціях;

С. шлях руху тургрупи, коли його початок та закінчення відбуваються в одному географічному пункті перебування;

Д. це шлях пересування, який починається і закінчується в тому самому географічному пункті перебування, розміщуючись в якому туристи подорожують в інші пункти перебування з поверненням до пункту початку подорожі.

8. Узагальнена методика логістичної розробки туру охоплює такі етапи:

А. розробка схеми маршруту; вибір пунктів маршруту; програмне забезпечення туру; організаційно-технічні заходи із забезпечення туру;

В. розробка схеми маршруту; оптимізація маршруту; програмне забезпечення туру; організаційно-технічні заходи із забезпечення туру;

С. вибір пунктів маршруту; ієрархізація попередньо обраних пунктів; вибір початкового та кінцевого пунктів маршруту; розробка схеми маршруту; оптимізація маршруту; програмне забезпечення туру; організаційно-технічні заходи із забезпечення туру;

Д. вибір пунктів маршруту; розробка схеми маршруту; оптимізація маршруту; програмне забезпечення туру; організаційно-технічні заходи із забезпечення туру;

9. Організаційно-технічні заходи із забезпечення туру поділяються:

А. спрямування; штрафні санкції;

- В. масштаб; термін дії;
- С. масштаб, спрямування,
- Д. масштаб; спрямування; термін дії.

10. Угода між турфірмою і туристом, охоплює такі пункти:

А. предмет угоди; термін подорожі; умови компенсації за ненадані послуги та моральні збитки, порядок вирішення суперечок, загальна вартість туру.

В. предмет подорожі, умови компенсації за ненадані послуги та моральні збитки, загальна вартість туру;

С. предмет угоди; термін подорожі; умови подорожі з переліком оплачених послуг, умови компенсації за ненадані послуги та моральні збитки, штрафні санкції стосовно споживача за порушення умов договору, порядок перетину кордону, перелік документів, наданих туристу, порядок вирішення суперечок, загальна вартість туру.

Д. немає правильної відповіді.

4. Проаналізуйте кейс та підготуйтеся до його обговорення.

Список рекомендованої літератури

Основна

- 1 Смирнов І.Г. Логістика туризму: Навч. посіб. — К.: Знання, 2009. — 444 с.
- 2 Бабарицька В.Н., Малиновська О.Ю. Менеджмент туризму. Туроперейтинг: Навч. посіб. - К.: Альтерпрес, 2004. - 289 с.
3. Александрова А. Ю. Международный туризм : учебник / А. Ю. Александрова. – М. : Аспект Пресс, 2004. – 470 с.

Тема 7. Логістика готельних послуг

Семінар 7 «Логістика готельних послуг»

Методи контролю: усне опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Управління логістикою в організаційній структурі курортного (готельного) підприємства.
2. Особливостей формування логістичних потоків та вузлів у готельному господарстві.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Найбільший номерний фонд у світі має:

- A. Американський регіон;
- B. Європейський регіон;
- C. Південно – Східна Азія;
- D. Тихоокеанський регіон.

2. Який з цих готелей найбільший у світі:

- A. MGM Grand у Лас-Вегасі (США);
- B. Гірський готель "Вид на Еверест" у Непалі;
- C. "Роял Тауерз" (Атлантик, Багамські Острови);
- D. готель "Ексельсіор", Рим.

3. Де розташований найвищий у світі плаваючий готель (корабель із п'ятьма поверхами), який курсує між причалами, створюючи ілюзію морської подорожі.

- A. Бахрейн;
- B. Амстердам;
- C. м. Порт-оф-Спейн (Тринідад і Тобаго);
- D. ОАЕ.

4. Незалежно від категорії та класифікації всі готелі мають задовольняти таким вихідним вимогам:

A. наявність зручних під'їзних шляхів з необхідними дорожніми знаками, упорядкованою та освітленою територією, відповідність архітектурно-планувальних і будівельних складових готелю та його технічного устаткування до будівельних норм і правил;

B. забезпечення безпеки та здоров'я туристів і збереження їх майна шляхом наявності в готелі аварійного виходу, наявності систем протипожежного захисту, інформації та засобів захисту від пожежі;

C. дотримання санітарно-гігієнічних норм і правил, установлених органами санітарно-епідеміологічного нагляду щодо чистоти приміщення, оснащення інженерними системами й обладнанням, що забезпечує гаряче і холодне водопостачання (цілодобово), каналізацію, опалення, вентиляцію, радіомовлення та телебачення, телефонний зв'язок, освітлення в номерах і коридорах (цілодобово);

D. всі відповіді вірні.

5. У якій країні використовується класифікація готелей за системою корон:

- A. Китай;
- B. Великобританія;
- C. Греція;
- D. ОАЕ.

6. За оздоровчою спеціалізацією курорт «Карлові Вари» спеціалізується:

- A. захворювання кишково-шлункового тракту, опорно-рухового апарату, цукровий діабет;
- B. лікування дихальних шляхів, захворювання нервової системи;
- C. шкіряні захворювання;
- D. неврози, захворювання сухожиль та м'язів

7. Головне місце в логістиці готельного сервісу займає цикл обслуговування гостя. Цей цикл поділяється на чотири стадії:

- A. підготовча стадія, в'їзд, розміщення, виїзд;
- B. стадія бронювання, в'їзд, перебування, виїзд ;
- C. підготовча стадія, в'їзд, перебування, виїзд;
- D. початкова стадія, в'їзд, перебування, виїзд.

8. Інформаційні потоки в логістиці готельних послуг поділяються:

- A. внутрішні та зовнішні;
- B. горизонтальні та вертикальні;
- C. первинні та вторинні;
- D. внутрішні, зовнішні, горизонтальні.

9. Ключовий вузол, що функціонує у логістичній системі готелю, адже в ньому формується база клієнтів готелю; готуються, укладаються й обслуговуються договори з надання послуг; розробляються та затверджуються тарифний і маркетингові плани:

- A. вузол 1;
- B. вузол 2;
- C. вузол 3
- D. вузол 4

10. Вузол 2 що функціонує у логістичній системі готелю відповідає за:

- A. бухгалтерські операції;
- B. службу прийому та розміщення, службу ресторанів та барів;
- C. відділ продажу та маркетингу;
- D. аналітичний відділ.

4. Підготуйте доповідь та її презентацію.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Агафонова Л. Г. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: Ціноутворення, конкуренція, державне регулювання : навч. посібн. / Л. Г. Агафонова, О. Є. Агафонова. – К. : Знання України, 2002. – 358 с.

2. Зубар Н. М. Логістика у ресторанному господарстві : навчальний посібник / Н. М. Зубар, М. Ю. Григорак. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 312 с.

Додаткова

1 Байлик С.И. Гостиничное хозяйство. Проблемы, перспективы, сертификация - К.: ВИРА-Р, 2001. - 208 с.

2 Туризм, гостеприимство, сервис: Словарь-справочник / Под. ред. Л.П. Воронцовой. - М.: Аспект Пресс, 2002. - 367 с.

3 Роглев Х.И. Основы готельного менеджменту: Навч. посіб. - К.: Кондор, 2004 - 408 с.

Тема 8. Інформаційні технології в міжнародній туристичній логістиці

Семінар 8 «Інформаційні технології в міжнародній туристичній логістиці»

Методи контролю: усне опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Логістично-маркетингові проблеми впровадження інформаційних технологій у практику українського туризму.

2. Базові індикатори поширення інформаційних технологій.

3. Рівні логістичних інформаційних систем у туризмі.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. В розвитку світового туризму нині чітко вирізняються дві основні тенденції:

А. створення великих туристичних концернів, у руках яких зосереджені всі етапи виробництва та збуту туристичних послуг;

В. розвиток електронної комерції через Інтернет;

С. стратегічна, що діє на рівні централізованого управління туристичним підприємством;

D. створення великих туристичних концернів, у руках яких зосереджені всі етапи виробництва та збуту туристичних послуг; розвиток електронної комерції через Інтернет.

2. До логістичних інформаційних систем у туризмі належать такі підсистеми:

- A. стратегічна, що діє на рівні централізованого управління туристичним підприємством;
- B. диспозитивна (диспетчерська) - на рівні виробничої ділянки (відділу);
- C. виконавча, яка функціонує на рівні окремих виконавців (менеджерів);
- D. всі відповіді вірні.

3. Скільки рівнів має логістична інформаційна система у туризмі:

- A. 6
- B. 3
- C. 4
- D. 2

4. Логістичні інформаційні системи (ЛІС) у туризмі працюють на підставі:

- A. вертикальної та горизонтальної інтеграцій;
- B. вертикальної інтеграції;
- C. горизонтальної інтеграції;
- D. немає правильної відповіді.

5. Базовий продукт "Галілео", який забезпечує доступ до системи бронювання через Інтернет:

- A. В'юпойнт;
- B. Галілео Ваярлес;
- C. ТрепелПойнт.ком;
- D. Фокелпойт Нет.

6. Скільки типів туристичних компаній існує:

- A. 5
- B. 3
- C. 4
- D. 2

7. До якого типу туристичних компаній відносяться великі гравці глобального значення: купуючи дрібні фірми, вони намагаються одержати "економію від масштабу":

- A. перший тип;
- B. другий тип;
- C. третій тип;
- D. четвертий тип.

8. До другого типу туристичних компаній належать компанії:

- A. великі гравці глобального значення;
- B. власники порталів;
- C. котрі вважають, що успіх гарантують тісні взаємовідносини з покупцем;
- D. компанії, що займають певну нішу на ринку туристичних послуг, існують багато років і розвиваються.

9. Компанії, що займають певну нішу на ринку туристичних послуг, існують багато років і розвиваються, відносяться до:

- A. першого типу;
- B. другого типу;
- C. третього типу;
- D. четвертого типу.

10. Посередники, що контролюють логістичний зв'язок із зовнішнім ринком, тобто власники порталів це:

- A. перший тип компаній;
- B. другий тип компаній;
- C. третій тип компаній;
- D. четвертий тип компаній

4. Підготуйте доповідь та її презентацію.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Мельниченко С. В. Інформаційні технології в управлінні суб'єктами туристичної діяльності : дис. на здобуття наук. ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами / С. В. Мельниченко. – К. : Київський національний торговельно-економічний університет, 2008. – 32 с.

2. Михайличенко Г. І. Інформаційна та збутова логістика в туризмі : Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к. е. н. / Г. І. Михай-личенко ; Київський національний торговельно-економічний університет. – К. : 2001. – 20 с.

Додаткова

1 Плотникова Н.И. Комплексная автоматизация туристического бизнеса. - Ч. 1: Информационные технологии в туризме. - М.: Финансы и статистика, 2000. - 318 с.

Тема 9. Фінансові потоки в міжнародній туристичній логістиці

Семінар 9 «Фінансові потоки в міжнародній туристичній логістиці»

Методи контролю: усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

- 1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
- 2. Самостійно опрацюйте питання:*
  1. Особливості фінансової логістики як складової логістики послуг.
  2. Зміст фінансової логістики в туризмі.
  3. Функції фінансової логістики.
  4. Завдання фінансової логістики в туризмі.
  5. Управління фінансовими потоками в сфері курортного, туристичного та готельного сервісу.
- 3. Розв'яжіть тестові завдання.*

1. За скількома ознаками у науковій літературі наводять детальну класифікацію грошових потоків:

- A. 6
- B. 12
- C. 10
- D. 2

2. Залежно від масштабу обслуговування господарського процесу (П) вирізняють такі грошові потоки:

- A. фінансовий потік підприємства загалом, який відображає загальний обсяг надходження та витрат грошових коштів;
- B. фінансові потоки за певними напрямками і видами господарської діяльності підприємства;
- C. фінансові потоки окремих структурних підрозділів; фінансові потоки за окремими господарськими операціями;
- D. всі відповіді вірні.

3. Розподіл грошових потоків на операційну, інвестиційну, фінансову діяльність це розподіл:

- A. за вартісною структурою;
- B. за видами господарської діяльності;
- C. за відношенням до певного інвестиційного проекту;
- D. за рівнем достатності обсягу.

4. За формою використання грошових коштів вирізняють:

- A. готівковий і безготівковий потік;
- B. національна та іноземна валюта;
- C. внутрішній та зовнішній потік;
- D. поточний та майбутній потік.

5. Сукупність надходження та витрачання грошових коштів, що можуть бути змінені за обсягами та термінами здійснення за рішеннями менеджерів підприємства (потоки від емісії акцій, облігацій, реалізації продукції в кредит тощо):

- A. потоки, які можна регулювати;
- B. потоки, котрі не можна регулювати;
- C. внутрішні потоки;
- D. зовнішні потоки.

6. Фінансовий потік для якого притаманна недостатність надходження грошових коштів для покриття всіх необхідних виплат підприємства:

- A. готівковий потік;
- B. надлишковий фінансовий потік;
- C. дефіцитний фінансовий потік;
- D. поточний потік.

7. Фінансові потоки за О.О. Гвозденко поділяються на такі групи:

- A. фінансові потоки, зумовлені продажем туристичних продуктів, фінансові потоки, пов'язані з функціонуванням грошових фондів туристичної фірми;
- B. інвестиційні фінансові потоки, кредитні фінансові потоки;
- C. фінансові потоки між: засновниками та туристичною організацією, туристичною фірмою та державою, туристичною фірмою, підрядниками та субпідрядниками, туристичною фірмою та страховими компаніями; туристичною фірмою та кредитно-банківськими установами; туристичною фірмою та її працівниками;
- D. всі відповіді вірні.

8. Туроператор може формувати вартість турпакета шляхом надання послуг:

- A. безпосередньо в Україні - без туроператора з прийому туристів; за кордоном - із туроператором з прийомом туристів;
- B. тільки безпосередньо в Україні - без туроператора з прийому туристів;
- C. тільки за кордоном - із туроператором з прийомом туристів;
- D. немає правильної відповіді.

9. Грошові фонди туристичної фірми поділяються на:

- A. 2 групи;
- B. 3 групи;
- C. 4 групи;
- D. 6 груп.

10. Зміст "золотих правил фінансування":

А. за рахунок власних коштів фірми мають сформуватися всі її позаобігові активи та 10-15 % обігових;

В. призначені для інвестицій фінансові ресурси повинні перебувати в розпорядженні фірми доти, доки вони залишаються зв'язаними в результаті здійснення цих інвестицій;

С. сплата податків має корелюватися з короткостроковими активами, дебіторську заборгованість фірми за сумою та термінами слід узгодити із сумою кредиторської заборгованості;

Д. всі відповіді вірні.

4. Підготуйтеся до письмового опитування.

Список рекомендованої літератури

Основна

- 1 Смирнов І.Г. Логістика туризму: Навч. посіб. — К.: Знання, 2009. — 444 с.
- 2 Бабарицька В.Н., Малиновська О.Ю. Менеджмент туризму. Туроперейтинг: Навч. посіб. - К.: Альтерпрес, 2004. - 289 с.
- 3 Байлик С.И. Гостиничное хозяйство. Проблемы, перспективы, сертификация. - К.: ВИРА-Р, 2001. - 208 с.
- 4 Бейдик О.О, Рекреаційно-туристичні ресурси України. Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. - К.: ВПЦ "Київський університет", 2001. - 395 с.

Додаткова

- 1 Смирнов І.Г. Фінансові потоки та моделі управління в міжнародному туристичному бізнесі // Зовнішня торгівля, право та економіка. - 2006. - № 5. С. 18-24.

Тема 10. Транспортна логістика в міжнародному туризмі

Семінар 10 «Транспортна логістика в міжнародному туризмі»

Методи контролю: усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Логістика повітряного транспорту в міжнародному туризмі

2. Логістика автомобільних перевезень в міжнародному туризмі
  3. Логістика залізничних подорожей
  4. Логістика забезпечення морських круїзів
  5. Логістична організація річкових круїзів та прогулянок
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Які види транспорту нині охоплює транспортна система світу

- A. автомобільний, залізничний
- B. морський, річковий
- C. повітряний і трубопровідний
- D. Всі відповіді вірні

2. Першим фахівцем туристичної справи вважають

- A. Васко да Гама
- B. Бартоломео Диас
- C. Христофор Колумб
- D. Томаса Кука

3. Транспорт- це

- A. Провідна галузь економіки, що здійснює перевезення пасажирів і вантажів.
- B. Сукупність засобів і шляхів сполучення, а також різних технічних пристроїв та споруд, що забезпечують їх нормальну роботу.
- C. від лат. *transporto*— переміщую, являє собою галузь виробництва, що забезпечує життєво необхідну потребу суспільства у перевезенні.
- D. Всі відповіді вірні

4. Національний спосіб регулювання повітряного транспорту виконується

- A. шляхом ліцензування авіаперевізників, що працюють як на внутрішніх, так і на міжнародних маршрутах);
- B. коли регулярні авіамаршрути мають підставою угоди між урядами країн
- C. тарифи на регулярні авіарейси встановлюють (для членів авіаліній) на основі взаємних договорів між авіакомпаніями - учасниками за посередництвом Міжнародної асоціації повітряного транспорту (IATA) або третьої особи
- D. Немає правильної відповіді

5. Міждержавний спосіб регулювання повітряного транспорту

- A. тарифи на регулярні авіарейси встановлюють (для членів авіаліній) на основі взаємних договорів між авіакомпаніями - учасниками за посередництвом Міжнародної асоціації повітряного транспорту (IATA) або третьої особи
- B. коли регулярні авіамаршрути мають підставою угоди між урядами країн
- C. шляхом ліцензування авіаперевізників, що працюють як на внутрішніх, так і на міжнародних маршрутах
- D. Всі відповіді вірні

6. Міжнародний спосіб регулювання повітряного транспорту виконується

A. тарифи на регулярні авіарейси встановлюють (для членів авіаліній) на основі взаємних договорів між авіакомпаніями - учасниками за посередництвом Міжнародної асоціації повітряного транспорту (IATA) або третьої особи

B. коли регулярні авіамаршрути мають підставою угоди між урядами країн

C. шляхом ліцензування авіаперевізників, що працюють як на внутрішніх, так і на міжнародних маршрутах

D. Немає правильної відповіді

7. IATA - Міжнародна асоціація повітряного транспорту створена у

A. 1972

B. 1919 р.

C. 2000р

D. 1995р

8. Скільки авіакомпаній входять до складу міжнародного авіальянсу "Єдиний світ"

A. 4 - Emirates (ОАЕ), Alaska Airlines (США), Delta (США), TNT Airways (Бельгія)

B. 8-Аер Лінгус" (Ірландія), "Амерікен ейрлайнз" (США), "Брітіш ейрвейз" (Велика Британія), "Кезевей Пасіфік" (США), "Фінейр" (Фінляндія), "Іберія" (Іспанія), "Пен Чілі" (Чілі), "Квантас" (Австралія).

C. 6 –TAM Airlines (Бразилія), Volaris (Мексика), Lauda Air (Австрія), ВМІ(Велика Британія), Air One (Італія), Spanair (Іспанія)

D. 3- Іберія" (Іспанія), "Пен Чілі" (Чілі), "Квантас" (Австралія).

9. "Рада Євроліній", яка об'єднала 33 європейські автобусні компанії створена у

A. 1986

B. 2000

C. 1999

D. 1995

10. Найвища ефективність пересування під час подорожей на відстані до 600 км

A. автомобільним транспортом

B. швидкісними потягами

C. повітряним транспортом

D. річковим транспортом

4. Підготуйтеся до письмового опитування.

Список рекомендованої літератури

Основна

- 1 Смирнов І.Г. Логістика туризму: Навч. посіб. — К.: Знання, 2009. — 444 с.
- 2 Бабарицька В.Н., Малиновська О.О. " Менеджмент туризму. Туроперейтинг: Навч. посіб. - К.: Альтерпрес, 2004. - 289 с.
- 3 Байлик С.И. Гостиничное хозяйство. Проблемы, перспективы, сертификация. - К.: ВИРА-Р, 2001. - 208 с.
- 4 Бейдик О.О., Рекреаційно-туристичні ресурси України. Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. - К.: ВПЦ "Київський університет", 2001. - 395 с.

Додаткова

1. Кусков А. С. Транспортное обеспечение в туризме : учебник / А. С. Кусков, Ю. А. Джаладян. – М. : КНОРУС, 2008. – 368 с.
2. Смирнов І.Г., Косарева Т.В. С 50 Транспортна логістика: Навч. пос. — К.: Центр учбової літератури, 2008. - 224 с.
3. Фастовець, О. О.. Організація транспортних подорожей і перевезень: навч. посіб. / О. О. Фастовець; Федерація профспілок України. Інститут туризму. - К. : Музична Україна, 2003. - 190 с.

Навчальне видання

Дорофєєва Х.М., Чернега О.Б.

Кафедра міжнародної економіки та туризму

МІЖНАРОДНА ТУРИСТИЧНА ЛОГІСТИКА

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

Формат 60x84/8. Ум. др. арк.

Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м.Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкту видавничої
Справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.